

GOVERNMENT OF PUNJAB
(Department of School Education)
(Education – 7 Branch)

Notification

No. 2/4/10-257/4288

Dated The Chandigarh 21-11-12

In pursuance of provisions contained in The Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009 the Governor of Punjab is pleased to issue the following guidelines:-

1.1 As per Section 2(h) of The Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009, Municipal Corporation or Municipal Council or Zila Parishad or Nagar Panchayat or Panchayat or any such other authority having administrative control over the respective school shall be notified as the Local Authority.

1.2 Under Section 32(1) of the The Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009, any person having any grievance relating to the child's right, may make a written complaint to concerned Local Authority. As per Section 32(2) the Local Authority shall decide the matter within a period of three months.

1.3 Under Section 32(3) of The Right of Children to Free and Compulsory Education Act, 2009, any person aggrieved by the decision of the Local Authority may prefer an appeal to the State Commission for Protection of Child Rights and State Commission will decide such appeal as per section 32(4) of the Act.

Hussan Lal
Secretary

Department of School Education,
Punjab, Chandigarh

Dated, Chandigarh, the 21-11-12

Endst No. 2/4/10-257/4289-4343

A copy is forwarded to the following for information and necessary action :-

1. The Chief Secretary to the Government of Punjab.
2. All the financial Commissioners and Principal Secretaries and Administrative Secretaries to the Government of Punjab.
3. Resident Financial commissioner, Punjab, Punjab Bhawan Copernicus Marg. New Delhi.
4. Director Information and Technology (Info Tech), Udyog Bhawan, Sector-17, Chandigarh (for loading on Punjab Govt. website).
5. Under Secretary to Govt. of Punjab, Department of Finance (Coordination Branch).

Secretary-cum-Director General School Education

Endst No: 2/4/10-257/4344-46

Dated, Chandigarh, the 21-11-12

A copy is forwarded to the following for information and necessary action:-

1. Secretary to Government of Haryana, Department of Finance, Chandigarh.
2. Secretary to Government of Himachal Pradesh, Department of Finance, Shimla
3. Finance Secretary, Chandigarh Administration (UT) Chandigarh.

Secretary-cum-Director General School Education

Endst No. 2/4/10-227/4347-79

Dated, Chandigarh, 21-11-12

A copy is forwarded to the following for information and necessary action:-

1. Accountant General (A&E), Punjab Pension-III Branch, Sector-17, Chandigarh.
2. Accountant General (Audit), Punjab, Chandigarh.
3. Accountant General, Haryana, Chandigarh.
4. Accountant General, Himachal Pradesh, Shimla.
5. Deputy Accountant General, Office of the Accountant General, Himachal Pradesh and Union Territory, Sector 17, Chandigarh.
6. All District Treasury officers and Treasury officers in the State of Punjab.
7. Assistant Pay and Accounts Officer, Punjab Bhawan, New Delhi.
8. Director, Pensions and Pensioner's welfare, Punjab Chandigarh .
9. Director Public Relations, Punjab, Chandigarh.
10. Director, State Council of Education Research and Training ,Punjab, Sector-17, Chandigarh.
- ✓ 11. Secretary Punjab School Education Board, Ph-8, Chandigarh, Punjab.

Secretary-cum-Director General School Education

Endst. No 2/4/10-227/4380

Dated, Chandigarh, 21-11-12

A copy along with three spare copies duly attested is forwarded to the Controller, Printing and Stationary, Punjab, Chandigarh for publication in the Punjab Government Gazette. Five hundred copies of the said notification may be sent to this Department.

Secretary-cum-Director General School Education

Endst No. 2/4/10-227/4381-4429

Dated, Chandigarh, the 21-11-12

A copy is forwarded to the :-

1. D.P.I.(S.E.), Punjab, Chandigarh.
2. D.P.I.(E.E.), Punjab, Chandigarh.
3. All Circle Officers, Punjab.
4. All District Education Officers (Secondary Education).
5. All District Education Officers (Elementary Education).

Secretary-cum-Director General School Education

8/1

53/22
10/12/12

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ
(ਸਿੱਖਿਆ-7 ਸ਼ਾਖਾ)

ਸਕੂਲ
11/12/12
ਸਕੂਲ
11/12/12
2012

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ

ਨੰ: 2/4/10-2117/4288

ਮਿਤੀ 21-11-12

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪੂਰਵਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:-

1.1 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009 ਦੀ ਧਾਰਾ 2(h) ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਕੌਂਸਿਲ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਜਾਂ ਨਗਰ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ, ਉਹ ਉਥੋਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

1.2 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009 ਦੀ ਧਾਰਾ 32(1) ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਬੰਧਿਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(2) ਅਨੁਸਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ ਕਰੇਗੀ।

1.3 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਮੁਫਤ ਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 2009 ਦੀ ਧਾਰਾ 32(3) ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਸਟੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਫਾਰ ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨ ਆਫ ਚਾਈਲਡ ਰਾਈਟਸ ਨੂੰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਟੇਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 32(4) ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੇਗਾ।

ਹੁਸਨ ਲਾਲ
ਸਕੱਤਰ, ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰਬਰ: 2/4/10-2117/4289-4343

ਮਿਤੀ: 21-11-12

- 1) ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 2) ਸਾਰੇ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ।
- 3) ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬ ਭਵਨ, ਕੋਪਰਨੀਅਸ ਮਾਰਗ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।
- 4) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਤਕਨੋਲੋਜੀ (ਇਨਫੋਟੈਕ) ਉਦਯੋਗ ਭਵਨ, ਸੈਕਟਰ-17, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੇ ਪਾਉਣ ਬਾਰੇ)
- 5) ਅਧੀਨ ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ (ਵਿੱਤ ਖਰਚਾ-2 ਸ਼ਾਖਾ)

ਸਕੱਤਰ-ਕਮ- ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰਬਰ: 2/4/10-2/107/4344-46

ਮਿਤੀ: 21-11-12

ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ / ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :-

- 1) ਸਕੱਤਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ, ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 2) ਸਕੱਤਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਵਿੱਤ ਵਿਭਾਗ ਸ਼ਿਮਲਾ।
- 3) ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ (ਯੂ.ਟੀ.) ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।

ਸਕੱਤਰ-ਕਮ- ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰਬਰ: 2/4/10-2/107/4347-79

ਮਿਤੀ: 21-11-12

ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ / ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

- 1) ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ, ਪੰਜਾਬ (ਏ.ਐੱਡ.ਈ.) ਪੈਨਸ਼ਨ-111 ਸ਼ਾਖਾ, ਸੈਕਟਰ-17, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 2) ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ (ਆਡਿਟ) ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 3) ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ ਹਰਿਆਣਾ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 4) ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ, ਹਿਮਾਚਲ, ਸ਼ਿਮਲਾ।
- 5) ਡਿਪਟੀ ਮਹਾਂ ਜਨਰਲ ਦਫ਼ਤਰ ਮਹਾਂ ਲੇਖਾਕਾਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਟੈਰੀਟਰੀ ਸੈਕਟਰ-17, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 6) ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਖਜਾਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਖਜਾਨਾ ਅਫ਼ਸਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ।
- 7) ਸਹਾਇਕ ਪੇਅ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 8) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਪੈਨਸ਼ਨਜ਼ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਵੈਲਫੇਅਰ ਪੰਜਾਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 9) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸੂਚਨਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ, ਸੈਕਟਰ-34, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 10) ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਟੇਟ ਕੌਂਸਿਲ ਆਫ਼ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਰਿਸਰਚ ਐਂਡ ਟਚੇਨਿੰਗ, ਪੰਜਾਬ, ਸੈਕਟਰ 17 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 11) ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਪੰਜਾਬ।

ਸਕੱਤਰ-ਕਮ- ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ
ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰਬਰ: ੨/੫/੧੦-੨-ਅ/੫੩੪੦

ਮਿਤੀ: ੨੧-੧੧-੧੨

ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਉਤਾਰਾ ਕੰਟਰੋਲਰ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸਮੇਤ 3 ਵਾਧੂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਛਪਾਉਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸਦੀਆਂ 500 ਕਾਪੀਆਂ ਇਸ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦੀ ਖੋਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜੀ।

ਸਕੱਤਰ-ਕਮ- ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ

ਪਿਠ ਅੰਕਣ ਨੰਬਰ: ੨/੫/੧੦-੨-ਅ/੫੩੪੧-੫੫੨੧

ਮਿਤੀ: ੨੧-੧੧-੧੨

ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ / ਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਹਿੱਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

- 1) ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਸੈ.ਸਿ.), ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 2) ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ. (ਐ.ਸਿ.), ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 3) ਸਮੂਹ ਮੰਡਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ, ਪੰਜਾਬ।
- 4) ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਸੈ.ਸਿ.), ਪੰਜਾਬ।
- 5) ਰਾਜ ਦੇ ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫਸਰ (ਐ.ਸਿ.), ਪੰਜਾਬ।

ਸਕੱਤਰ-ਕਮ- ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ